

2019-08-27
Mittuniversitetet
MIUN 2018/604

Bedömargruppens rapport Trekloverutvärdering kluster 9 Mittuniversitetet

Huvudområde	Examensnivåer
Juridik	Högskole-, kandidatexamen

Bedömargrupp kluster 9

Extern bedömare, Uppsala universitet :	Anna Jonsson Cornell
Extern bedömare, Lunds universitet :	Rune Lavin
Arbetslivsrepresentant:	Anna Asp
Utvärderingsansvarig, Kau:	Anders Hultqvist
Bit. utvärderingsansvarig, Miun:	Rikard Karlsson
Bit. utvärderingsansvarig, Lnu:	Frantzeska Papadopoulou
Studentrepresentant, Kau:	Maja Hilding
Studentrepresentant, Miun:	Vakant
Studentrepresentant, Lnu:	Vakant

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	2
2 Inledning	2
3 Juridik	4
3.1 Höskoleexamen.....	7
3.2 Kandidatexamen – Förvaltningsjuridiska programmet.....	8
4 Bilaga, Valda examensmål	13
Höskoleexamen.....	13
Kandidatexamen	13
5 Bilaga, Platsbesök kluster 9, 13-14 maj	15

1 Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras att ämnet juridik är litet vid Mittuniversitet (Miun) och att det därmed är sårbart. Ämnet saknar möjligheter att bygga en forskningsmiljö vilket i sin tur bidrar till en försvagad koppling mellan forskning och utbildning. Flera av adjunkterna saknar högskolepedagogisk utbildning och det saknas ett helhetsperspektiv vad gäller den ämnesdidaktiska kompetensen och fortbildningen. Mest slående är bristerna i undervisningen av juridisk metod och färdighetsträning vid det förvaltningsjuridiska programmet, vilket framkommit särskilt vid bedömargruppens läsning av självständiga arbeten. Med hänsyn till att den juridiska fördjupningen på det förvaltningsjuridiska programmet är det mest eftersökta av studenterna, och är en plattform för ämnet som redan finns vid lärosätet, samt det faktum att det uppenbarligen finns ett behov av denna kompetens på arbetsmarknaden, bör ledningen för lärosätet aktivt prioritera och förstärka ämnet juridik vid Miun.

Ledningen bör inrätta rutiner för att dokumentera och säkerställa att lärosätet erbjuder en utbildning i förvaltningsjuridik som motsvarar offentliga myndigheters kompetensbehov, och som möjliggör uppföljning av studenternas anställningsmöjligheter.

Det finns ett utrymme för det förvaltningsjuridiska programmet att ge en nationell fördjupning genom att mycket tydligare och mer målinriktat fokusera på utrednings-, handläggnings-, och föredragandekompetenser i färdighetsträningen.

2 Inledning

Inom ramen för ett nytt nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning ska lärosätena själva svara för kvalitetssäkringen av sina utbildningar. Det innebär att lärosätena formar egna system för kvalitetssäkring som inriktas både på resultat och kvalitetsutveckling.

Karlstads universitet (Kau), Mittuniversitetet (Miun) och Linnéuniversitetet (Lnu) har beslutat om att samverka kring det nya utvärderingssystemet. Samarbetet benämns Treklövern och styrs av en ledningsgrupp som består av en vice-/prorektor och en studentrepresentant från varje lärosäte. För det praktiska arbetet finns också en beredningsgrupp som förbereder och stödjer utvärderingarna under arbetets gång. Beredningsgruppen består av handläggare och studentrepresentanter från de tre

lärosätena. Grunden för samarbetet är SUHF:s rekommendationer som anger att i utvärderingarna ska studenterna och deras studiegång vara i fokus. Utvärderingarna ska ta fasta på resultat, förutsättningar och processer, liksom sådant utbildningsnära kvalitetssäkrings- och kvalitetsutvecklingsarbete, som anges i *Standard and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)* samt Högskolelagen (HL) och Högskoleförordningen (HF). I HL och HF specificeras bland annat nationella examensmål samt formella grunder för kvalitetsarbetet, till exempel vad gäller studentinflytande.

Föreliggande utvärdering har genomförts av en bedömargrupp bestående av sju ledamöter. Se tabellen ovan. Bland ledamöterna ska det finnas minst två externa vetenskapligt sakkunniga (Anna Jonsson Cornell och Rune Lavin) samt en extern arbetslivsrepresentant (Anna Asp). Varje lärosäte bidrar därutöver med en ledamot. Ledamoten från det koordinerande lärosätet utses till utvärderingsansvarig (Anders Hultqvist). De övriga två är biträdande utvärderingsansvariga. Bedömargruppen ska även bestå av en studentrepresentant från vardera lärosätet. Miun och Lnu har inte lyckats utse en studeranderepresentant för respektive lärosäte. Till ordförande för gruppen ska en av de externa utses (Anna Jonsson Cornell). Gruppens sammansättning ska spegla klustrets sammansättning samtidigt som en jämn könsfördelning ska eftersträvas. Det är mycket olyckligt att bedömargruppen har saknat två studentrepresentanter. Detta innebär för Miuns del att gruppens sammansättning inte speglar klustrets sammansättning fullt ut.

Bedömargruppen i sin helhet (dvs. inklusive de externa representanterna) inledde sitt arbete i början på VT19. Arbetsgruppen påbörjade sitt arbete under hösten 2018. Självständiga arbeten hade sållats fram och anonymiserats vid första mötet i slutet av januari 2019. Arbetena granskades av bedömargruppen medan lärosätena författade sina självvärderingar. Ett platsbesök genomfördes i maj 2019. Rapporten har färdigställts under sommaren. Tidsramarna har varit relativt korta. Intervjuerna med representanterna för Miun genomfördes via videolänk. Bedömargruppen har intervjuat en studentrepresentant från Miun i samband med platsbesöket. Lärosätets representant har inte deltagit i författandet av denna rapport.

Utöver det underlag som har tillställts bedömargruppen, dvs. självvärderingar, kursplaner, kursmål, självständiga arbeten m.m., baseras denna rapport på intervjuer i samband med platsbesöket den 13 och 14 maj 2019 (se bilaga X, programmet för platsbesöket).

Bedömargruppen har granskat tio självständiga arbeten. De självständiga arbetena har getts omdömet 1 (bristande måluppfyllelse) eller 2 (tillfredsställande/godtagbar). Bedömargruppen fattade gemensamt beslutet att enbart ha två omdömen eftersom ett

tredje omdöme, 3 (mycket hög måluppfyllelse) skulle kunna uppfattas som en betygssättning, och därmed en överprövning av redan satta betyg på uppsatserna. Därutöver var bedömargruppen inte villig att låta sig begränsas till att utvärdera uppfyllelsen av ett av målen enbart. Gruppen anser att ett helhetsgrepp ger en mer rättvisande bild och sammantaget ger det berörda lärosätet ett bättre underlag för det kvalitetssäkrande arbetet.

Enligt Mius självvärderingsrapport utfärdas i regel inte någon högskoleexamen i rättsvetenskap (s. 9 i självvärderingen). Av den anledningen kommenteras enbart läsning av självständiga arbeten under 3.1 (motsvarande B-uppsats), se Måluppfyllelse utifrån läsning av självständiga arbeten. Kommentarer utifrån bedömningskriterierna lämnas under 3.2.

Omdöme	Beskrivning	Kodning i tabell
2	Tillfredsställande/godtagbar	2
1	Bristande måluppfyllelse	1

3 Juridik

Sammanfattande reflektioner

Sedan höstterminen 2014 ger Miun, Fakulteten för humanvetenskap, ett förvaltningsjuridiskt program (fil. kand.). Ämnet juridik ingår i Institutionen för ekonomi, geografi, juridik och turism. Ämnet har sju anställda lärare; tre lektorer och fyra adjunkter. Fem av de anställda är män och två är kvinnor. Tre av de anställda är disputerade, eller motsvarande. Fyra har genomgått högskolepedagogisk kurs. Det bedrivs inga forskningsprojekt inom ämnet juridik. Det saknas därför en egentlig forskningsmiljö inom ämnet. Möjligheten att återkoppla till egen forskning i undervisningen är därmed därför begränsad. Enligt självvärderingen (s 10) är det förvaltningsjuridiska programmet inte forskningsinriktat utan syftar till att ge studenterna goda möjligheter till anställning i offentlig sektor. Lärarnas praktiska erfarenhet av juridiskt arbete lyfts fram som en tillgång i självvärderingen (s 13). Inom ramen för programmet erbjuds studenterna under termin fyra praktik om 10 veckor. Programmets kursinnehåll upplevs som relevant av både studenter och företrädare för offentlig sektor, se s. 12 i självvärderingen. Programmet inrättades för att öka möjligheten att studera på eller nära hemorten, men erfarenheterna visar att programmet främst rekryterar på nationell nivå. Flera av studenterna kommer enligt självvärderingen från en studieovan miljö. I självvärderingen anges bristande språkkunskaper och svag språkhantering som en utmaning för ämnet.

Vad gäller det materiella innehållet i utbildningen får de kurser som ingår anses relevanta. Avsaknaden av inslag av konstitutionell rätt är dock påtaglig och anmärkningsvärd.

Sammanfattningsvis kan konstateras att ämnet juridik är litet vid Miun och att det därmed är sårbart. Ämnet saknar möjligheter att bygga en forskningsmiljö vilket i sin tur bidrar till en försvagad koppling mellan forskning och utbildning. Flera av adjunkterna saknar högskolepedagogisk utbildning och det saknas ett helhetsperspektiv vad gäller den ämnesdidaktiska kompetensen och fortbildningen. Mest slående är bristerna i undervisningen av juridisk metod och färdighetsträning vid det förvaltningsjuridiska programmet, vilket framkommit särskilt vid bedömargruppens läsning av självständiga arbeten. Med hänsyn till att den juridiska fördjupningen på det förvaltningsjuridiska programmet är det mest eftersökta av studenterna, och är en plattform för ämnet som redan finns vid lärosätet, samt det faktum att det uppenbarligen finns ett behov av denna kompetens på arbetsmarknaden, bör ledningen för lärosätet aktivt prioritera och förstärka ämnet juridik vid Miun.

Slutsatser och rekommendationer för hela huvudområdet

Bedömargruppen har identifierat följande styrkor, svagheter och utmaningar för ämnet juridik vid Miun generellt, och för det förvaltningsjuridiska programmet särskilt. Enligt självvärderingen upplever studenter och avnämare utbildningens innehåll som relevant för arbetsmarknaden. Det finns en efterfrågan på den typ av kompetens som programmet tillhandahåller och flera studenter har fått jobb före examen. Detta är en styrka hos programmet som bör vidareutvecklas och förvaltas. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att etablera och formalisera fler kanaler för samverkan med det omgivande samhället av relevans för det förvaltningsjuridiska programmet. Erfarenheter av samverkan bör dokumenteras och utvärderas systematiskt. Därutöver skulle det gynna programmet om systematiska uppföljningar gjordes av hur snabbt studenterna får jobb efter examen och inom vilken sektor. Dessa två informationskanaler kan ytterligare stärka programmets relevans för arbetsmarknaden, och därmed också för studenterna.

Vad bedömargruppen kan förstå är praktikinslaget uppskattat av studenterna. Det är dock tydligt att behovet av stöd och hjälp från lärosätet i processen att hitta en lämplig praktikplats kan förbättras. Lärosätet borde mer aktivt hjälpa till att få fram lämpliga praktikplatser. En särskild stödfunktion för detta ändamål skulle kunna inrättas. Eftersom praktik är ett obligatoriskt moment bör lärosätet också ta ett särskilt ansvar för att varje student verkligen får en praktikplats som är acceptabel och inte lägga hela ansvaret för detta på den enskilde studenten att ordna.

Ytterligare en styrka är lärarkårens erfarenheter av att praktisera juridik, gästlärare med relevant praktisk erfarenhet, samt utbildningens praktiska inriktning. Denna styrka bör bevaras och förstärkas. Det är dock bedömarens bestämda uppfattning att praktisk erfarenhet inte är synonymt med eller ersätter högskolepedagogisk utbildning och ämnesdidaktisk kompetens. En tydlig plan för hur undervisande lärare ska kompetensutvecklas på detta område bör tas fram och nödvändiga resurser avsättas för att verkställa en sådan plan. Vidare bör förutsättningarna för ett akademiskt samtal mellan lärare och studenter utvecklas. Detta kan förslagsvis ske genom att antalet seminarier ökas på bekostnad av traditionella föreläsningar. Seminarieundervisning stärker såväl förmåga till juridisk problemlösning, som den muntliga färdigheten. Seminarieundervisningen kan med fördel vara obligatorisk.

Bedömarens gruppen inser att det kommer att uppstå vissa utmaningar med det studentunderlag som finns. Detta är särskilt kopplat till bristande språkkunskaper. Bedömarens gruppen vill dock understryka att detta inte är en utmaning som är unik för Miun. Alla lärosäten måste förr eller senare hantera sådana utmaningar. Miun rekommenderas avsätta särskilda resurser för det förvaltningsjuridiska programmet vad gäller språkhantering. Ett litet ämne, som juridiken är vid Miun, kan inte ensamt hantera en sådan utmaning. Med detta sagt, finns det naturligtvis mer att göra inom ämnet juridik för att stärka studenternas skriftliga färdigheter. Detta leder oss in på utbildningens upplägg och när undervisningen i juridisk metod bör komma in i utbildningen. Det är bedömarens slutsats att grunderna i juridisk metod lärs ut alltför sent i utbildningen. Vi rekommenderar att juridisk metod introduceras i början på termin ett och att utbildningen parallellt med undervisning i materiell rätt inkluderar tydliga moment med juridisk metod. Genom att metod och skriftlig färdighetsträning integreras med utbildning i materiell rätt förstärks både de materiella kunskaperna och de metodologiska färdigheterna (inkl. språkhantering). I denna kontext kan konstateras att det finns ett utrymme för det förvaltningsjuridiska programmet att ge en nationell fördjupning genom att mycket tydligare och mer målinriktat fokusera på utrednings-, handläggnings-, och föredragandekompetenser i färdighetsträningen. Forskning visar att inslag av simulering, rollspel och fallorienterad problemlösning i undervisning leder till såväl bättre materiella som färdighetsorienterade kunskaper. Ett sådant pedagogiskt grepp skulle kunna höja studenternas prestationer.

Ytterligare en utmaning är förutsättningarna för forskningsanknuten undervisning. Det framgår inte av självvärderingen hur stor nedsättning av undervisningsskyldigheten som ges för fortbildning i tjänsten. 20 % av heltid utgör en standard vid övriga svenska lärosäten. Det är viktigt att detta minimum kan säkras för

att det ska vara möjligt att rekrytera disputerade lärare till Miun på sikt. Lärosätet bör uppmuntra och underlätta för lärare att söka externa forskningsanslag, gärna i samarbete med det omgivande samhället.

Lärarkårens sammansättning och kompetens är en viktig fråga framöver, liksom att minska sårbarheten vid frånfall, varför det finns anledning för ledningen, både på institutions-, fakultets- och lärosätetsnivå, att se över hur man kan göra det mer attraktivt att vara lärare och forskare i juridik på Mittuniversitetet. Det kan t.ex. ske genom särskild tid för kompetensutveckling/forskning, rekrytering av biträdande lektorer eller t.o.m. en professor.

3.1 Högskoleexamen

Måluppfyllelse utifrån läsning av självständiga arbeten.

Undervisning i juridisk metod måste förstärkas för att uppnå de krav som kan ställas på en högskoleexamen. Bedömggruppen kopplar den bristande måluppfyllelsen som framkommer nedan i tabellen till de brister som noterats vad gäller undervisning i juridisk metod. Ytterligare en utmaning är att B-opsatsen skrivs av två studenter gemensamt. Det är svårt att göra en bedömning av den individuella insatsen vid pararbeten. Tydliga riktlinjer och rutiner för att säkerställa en individuell bedömning måste tas fram för att rättssäker examinering ska kunna ske.

Uppsats	Mål K1	K2	K3	F1	F2	V1
1	2	1	1	2	1	-
2	2	1	1	1	1	-
3	2	2	2	2	2	-
4	2	1	1	1	1	1
5	2	1	1	1	1	1

Slutsatser och rekommendationer vad gäller B-opsats

Måste åtgärdas

- Undervisning i juridisk metod införs redan vid kursstart.

- Bedömning och poängsättning av individuella prestationer säkras för att uppfylla kravet på en individuell och rättssäker examination.

3.2 Kandidatexamen – Förvaltningsjuridiska programmet

Måluppfyllelse utifrån läsning av självständiga arbeten.

Undervisning i juridisk metod måste förstärkas för att uppnå de krav som kan ställas på en kandidatexamen. Bedömargruppen kopplar den bristande måluppfyllelsen (se tabellen nedan) till de brister som noterats vad gäller undervisning i juridisk metod. Ytterligare en utmaning är att C-uppsatsen skrivs i par. Det är svårt att göra en bedömning av den individuella insatsen vid pararbeten. Tydliga riktlinjer och rutiner för att säkerställa en individuell bedömning måste tas fram. Vidare menar bedömargruppen att programledningen bör utreda lämpligheten i att studenterna själva får välja vilka de ska skriva uppsatsen tillsammans med.

Uppsats	Mål K1	K2	K3	K4	F1	F2	F3	F4	F5	V1	V1	V3
1	2	2	2	2	2	2	2	-	2	2	-	-
2	2	2	2	2	2	2	2	-	2	2	-	-
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Kommentarer utifrån bedömningskriterier

1. De faktiska studieresultaten ska motsvara de förväntade studieresultaten

Enligt de instruktioner som tillställts bedömargruppen ska bedömningen här ske i förhållande till hur väl utbildningens olika delar skapar förutsättningar för att sammantaget uppfylla målen för utbildningen, dvs. konstruktiv länkning. I Mius självvärdering beskrivs under denna rubrik hur kvalitetsarbetet bedrivs vad gäller B- och C-uppsatserna och hur uppföljning sker.

Kursmål och kursplaner kan utgöra ett viktigast pedagogiskt instrument för studenter och lärare. För att så ska ske krävs dock tydligt specificerade kursmål samt ett aktivt användande av kursplan och kursmål vid planering och genomföring av undervisningen. Kursutvärderingarna bör utformas på ett sådant sätt att studenterna ges möjlighet att reflektera kring färdighets- och måluppfyllelse. Bedömargruppen vill här särskilt framhålla vikten av att rapporter av detta slag behandlas av t ex

utbildningsrådet, samt att samtliga möten och råd som studentrepresentanter har rätt att delta i protokollförs eller att åtminstone minnesanteckningar förs.

De kvalitetssäkrande processerna, särskilt förhållandet mellan ämnesansvarig och programansvarig, samt ämneskollegiet och programråden framstår som oklara. Hur det kvalitetssäkrande arbetet följs upp, samt vilken möjlighet till insyn och påverkan som ges studenterna framstår som diffus för bedömargruppen. En ökad grad av formalisering, t ex genom protokollförda möten, tydlig ansvarsfördelning i kombination med mer specifika färdighets- och kunskapsmål skulle stärka utvecklingsarbetet.

2. Undervisning med fokus på studenternas lärande

Överlag saknas ett analytiskt och problemorienterat förhållningssätt beträffande ämnesdidaktik. Bedömargruppen rekommenderar en förstärkning vad gäller den ämnesdidaktiska styrningen och vägledningen. Av självvärderingen framgår och vid intervjuer har framkommit att den juridiska metoden introduceras relativt sent på programmet. Bedömargruppen rekommenderar att kärnan i den juridiska metoden lärs ut parallellt och integrerat med det materiellrättsliga innehållet. Erfarenheter från andra lärosäten visar att problembaserad inläring och rättegångsspel, förhandlingsspel mm med fördel kan användas redan på första terminen. Ett sådant pedagogiskt upplägg skulle sannolikt även bidra till en ökad måluppfyllelse vad gäller de självständiga arbetena.

3. Undervisningens form och innehåll ska vila på vetenskaplig samt beprövad erfarenhet

En förutsättning för att rubrikens kriterium ska kunna uppfyllas är att lärarna har en god ämnesdidaktisk utbildning och att möjlighet ges till fortbildning. Det framkommer inte av självvärderingen om det finns en plan för lärares fortbildning inom ämnesdidaktik och vilka resurser som avsätts för detta. Genom att anställa lärare som är disputerade förstärks möjligheten att säkerställa att undervisningen vilar på vetenskaplig erfarenhet. Av de sju lärare som undervisar i juridik är tre disputerade. För att kunna rekrytera disputerade lärare framöver måste Miun vara en attraktiv arbetsplats. Det krävs att juridiken som ämne förstärks, att det ges möjligheter att forska, samt att förutsättningarna för fortbildning, bl a i ämnesdidaktik är goda. Det finns ett otvetydigt värde av att praktiskt erfarna jurister undervisar, men samtidigt måste vikten av att ansvaret för planering, utvärdering, och utveckling av undervisningen i huvudsak innehas av disputerade lärare med hög ämnesdidaktisk och metodologisk kompetens understrykas. Bedömargruppen vill i detta sammanhang peka på frågan om resursfördelningen mellan de två huvudspåren på det förvaltningsjuridiska programmet, dvs statsvetenskap och juridik. Om bedömargruppen är korrekt informerad har statsvetenskapen som ämne mer resurser, t ex vad gäller forskning i tjänsten, än vad juridiken har eftersom statsvetenskap är ett

forskarutbildningsämne. Med anledning av att den juridiska fördjupningen är den mest efterfrågade av studenterna bör det finnas anledning att se över grunderna för resursfördelning mellan de två ämnena.

4. Verksamma i utbildningen ska ha aktuell högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens

Tre av de sju undervisande lärarna har genomgått grundutbildning i högskolepedagogisk utbildning. Utrymmet för ämnesdidaktisk fortbildning framstår som mycket begränsat. Bedömargruppen ser detta som en allvarlig brist. För att stimulera och uppmuntra vidareutbildning och fördjupning i ämnesdidaktik kan lärosätet, om det inte redan finns, utreda möjligheten att befordra till excellent lärare.

5. Utbildningen ska vara användbar för studenter och samhälle

Enligt självvärderingen är utbildningen både användbar och uppskattad av arbetsgivare. Arbetet med att dokumentera och utvärdera relevansen och efterfrågan bör förbättras. I självvärderingen lyfts fram en önskan om att formalisera och systematisera arbetet med att stärka kontakten mellan ämnet och omgivande samhället. Ett sådant arbete kan förslagsvis förstärkas genom att ett externt råd inrättas med representanter från den offentliga sektorn. Ett sådant samarbete skulle kunna få positivt genomslag på såväl undervisningens innehåll och upplägg, som möjligheten att identifiera relevanta praktikplatser, framtida arbetsgivare, etablera mentorskap och nätverk.

6. Studenterna ska ha inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Studenterna har möjlighet att engagera sig i ämneskollegiet i juridik samt ta del av programrådets arbete.

7. Jämställdhetsperspektiv mellan män och kvinnor ska vara säkerställt och integrerat i såväl utformande som genomförande av utbildningen

Jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningens innehåll. Hur systematiskt detta arbete är samt hur det följs upp kan bedömargruppen dock inte bedöma. Bedömargruppen noterar att samtliga tre lektorer är män.

Slutsatser och rekommendationer

Är bra – goda exempel

- Studenthandledning för varje kurs.
- Utbildningens inriktning är relevant och möter ett behov på arbetsmarknaden.
- Praktik på 10 v på termin 4.
- Samverkan med det omgivande samhället.

Kan åtgärdas

- Fler inslag simulering, rollspel och fallorienterad problemlösning i undervisning.
- Ökad andel seminarieundervisning på bekostnad av traditionella katederföreläsningar.
- Schemalagda och obligatoriska moment som behandlar studieteknik.
- Utredda möjligheten att befordra till excellent lärare.
- Formalisera samverkan med det omgivande samhället genom inrättandet av ett externt råd.

Bör åtgärdas

- Möjlighet till ämnesdidaktisk utbildning och fortbildning för samtliga undervisande lärare.
- Utrymme för forskning i tjänsten för att kunna säkra återväxt av kompetenta, engagerade och disputerade lärare.
- Bättre stöd till studenterna att finna en praktikplats, särskilt med hänsyn till att praktiken är obligatorisk och således ett krav för CSN-medel.
- Starkare centralt språkstöd till de studenter som behöver det.
- Ökat inslag av obligatoriska moment på utbildningen kombinerat med uppföljning av närvaro. Vid frånvaro bör en obligatorisk kompletteringsuppgift utkrävas.
- Progressionen under programmets gång bör identifieras, mätas, utvärderas och dokumenteras.
- Programansvarig eller ämnesansvarig har ett övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen av samtliga kurser i juridik på programmet.
- Programansvarig bör vara disputerad eller motsvarande, samt ha en gedigen och dokumenterad högskolepedagogisk utbildning.
- Programansvarig eller ämnesansvarig bör få tillräckligt med tiden i tjänsten för att leda kvalitetssäkring av programmets materiella innehåll och pedagogiska upplägg.

Måste åtgärdas

- Undervisning i juridisk metod införs redan på ett tidigt stadium och progression fram till examen säkras.
- Bedömning och poängsättning av individuella prestationer i samband med självständiga arbeten säkras för att uppfylla kravet på en individuell och rättssäker examination.

4 Bilaga, Valda examensmål

För att göra utvärdering gentemot lärandemålen i examensordningen lättare att hantera har bedömargruppen valt att splittra upp långa lärandemål i mindre delar och därefter numrerat lärandemålen inom respektive lärandemålskategori

- Kunskap och förståelse
- Färdighet och förmåga
- Värderingsförmåga och förhållningssätt

Som exempel syftar lärandemål **K2** i tabeller över bedömd måluppfyllelse för självständiga arbeten därmed till det, enligt bedömargruppens numrering, andra lärandemålet i kategorin kunskapsmål. Bedömargruppens numrering framgår av listorna nedan under respektive examen.

Högskoleexamen

- **K1:** visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen,
- **K2:** visa kännedom om områdets vetenskapliga grund.
- **K3:** visa kunskap om några tillämpliga metoder inom området.
- **F1:** visa förmåga att söka, samla och kritiskt tolka relevant information för att formulera svar på väldefinierade frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen
- **F2:** visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta med vissa uppgifter inom det område som utbildningen avser
- **V1:** visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen

Kandidatexamen

- **K1:** visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund,
- **K2:** visa kunskap om tillämpliga metoder inom området
- **K3:** visa fördjupning inom någon del av området,
- **K4:** orientering om aktuella forskningsfrågor.
- **F1:** visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning
- **F2:** visa förmåga att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer

- **F3:** visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem
- **F4:** visa förmåga att genomföra uppgifter inom givna tidsramar
- **F5:** visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser.
- **V1:** visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter,
- **V2:** visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används
- **V3:** visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens

5 Bilaga, Platsbesök kluster 9, 13-14 maj

Lokal: 21A345

2019-05-13

Linnéuniversitetet

Kl. 13.00-13.45	Studenter (45 min)
Kl. 14.00-15.00	Lärare (60 min)
Kl. 15.30-16.15 etc. (45 min)	Ledning; prefekt, studierektor, ämnesföreträdare
Kl. 16.15-16.30	Sammanfattning

2019-05-14

Lokal: 21A345

Karlstads universitet

Kl. 08.30-09.15	Studenter (45 min)
Kl. 9.30-10.30	Lärare/programledare (60 min)
Kl. 10.50-11.35 etc. (45 min)	Ledning; prefekt, studierektor, ämnesföreträdare
Kl. 11.35-11.45	Sammanfattning

Mittuniversitetet

Kl. 12.30-13.15	Studenter (45 min)
Kl. 13.30-14.30	Lärare/programledare (60 min)
Kl. 14.45-15.30 etc. (45 min)	Ledning; prefekt, studierektor, ämnesföreträdare